

Posudek diplomové práce:

Barbora ČERNOTÍKOVÁ, *Kapitoly ze života Ladislava Malého (1862–1956)*.

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2018, 138 stran

Bc. Barbora Černotíková ve své magisterské práci zaměřila na osobnost příbramského rodáka, učitele, vlastivědného a muzejního pracovníka a spisovatele Ladislava Malého, a navázala tak na práci bakalářskou, v níž se věnovala jeho pamětem; tentokrát byl její záběr širší, jak však napovídá i název práce, rozhodla se soustředit nikoli na souhrnné zpracování, ale postižení nejdůležitějších oblastí jeho života a činnosti.

Diplomová práce sestává celkem ze šesti kapitol, doplněných úvodem a závěrem. Zatímco úvodní kapitola (s. 7–12) představuje cíl a strukturu práce a přináší vedle charakteristiky pramenů (zejména s ohledem na kategorii ego-dokumentů) a dosavadní literatury také ediční poznámku vztahující se k některým zpřístupněným textům, další dvě kapitoly sledují postupně životní osudy a působení Ladislava Malého – počínaje dobou dětství a studií (s. 13–25) po vylíčení jeho učitelského působení jakožto učitelského produčitele v Dobříši a Březových Horách a řídicího učitele v Staré Huti, kde setrval 26 let (s. 26–36). V první zmíněné kapitole přitom autorka připomněla důležité určující momenty Malého života, mezi něž patřilo např. setkání s Vojtou Náprstkem, které mělo vliv na jeho pozdější aktivity muzejního charakteru.

V následujících třech kapitolách se pak autorka detailně zaměřila na tvorbu a činnost Ladislava Malého, přestože i v nich se objevují některé informace biografického rázu. Nejprve je tak vylíčena činnost spisovatelská (s. 37–46), která se kromě odborných textů (zpracovaných v dalším textu práce) soustřeďovala na beletrii pro mládež, často s didaktickým podtextem, v nichž L. Malý nezapřel svou profesi, a na autobiografické texty (včetně již zmíněných pamětí, tj. *Paměti rodiny Housků* a *Paměti starého Příbramana*, z nichž byla část vydána tiskem, i když většina zůstala zachována pouze v rukopisné podobě). Čtvrtá kapitola diplomové práce je věnována cestám L. Malého (s. 47–57), které našly odezvu v různých cestopisech, jež autorka souhrnně představila, rezignovala ovšem na kompletní a detailní výčet absolvovaných cest a připojila „jako ukázkou“ popis cesty na Moravu a Slovensko v roce 1894 a do Francie v roce 1909. Samostatná kapitola pak patří odborné činnosti, kterou B. Černotíková označila souhrnně jako vlastivědnou a poměrně detailně představila v páté kapitole (s. 58–70); zvláštní místo v ní vedle sepsání a vydání řady turistických průvodců po Příbramsku a Dobříšsku zaujímá Malého zájem o dětské hračky, který se projevil i ve sběratelské a výstavní činnosti (včetně účasti na Národopisné výstavě československé v roce 1895) a vyústil v unikátní knihu *Hračky dětí československých* (Praha 1895), obsahující ovšem návody na výrobu hraček a návody společenských her, zatímco etnografické poznatky zůstaly zachyceny jen v rukopisech nebo jsou dnes nezvěstné. Největší zásluhou L. Malého však zůstává bezpochyby jeho úspěšné úsilí o založení muzea v Příbrami, které vedlo od pronesení první přednášky v roce 1886 a založení „Komitétu pro zřízení muzea v Příbrami“, jehož se stal L. Malý předsedou, přes další agitační a sbírkovou činnost, přerušenu jmenováním L. Malého řídicím učitelem, k otevření muzea v roce 1906, a pokračovalo prací kustoda muzejních sbírek po odchodu do penze v roce 1923 a vydáváním *Věstníku městského muzea v Příbrami* v letech 1929 až 1941. Kromě zhodnocení přínosu

L. Malého a vylíčení problémů spojených se zřízením i fungováním příbramského muzea ještě B. Černotíková připojila (poněkud nadbytečně) i poměrně podrobný popis jeho pozdějšího vývoje až do současnosti (s. 66–69).

Samotný odchod do penze, další činnost L. Malého mimo muzeum a závěr jeho života (s připojenou ukázkou líčící události z května 1945 zachycené v *Životopise*) jsou obsahem šesté kapitoly (s. 71–76). Práci uzavírá poměrně rozsáhlý shrnující Závěr (s. 77–80), obsahující i zhodnocení osobnosti Ladislava Malého, a to i v souvislosti s aktivitou českého učitelstva na přelomu 19. a 20. století, kde autorka – i když jen v obecné rovině, bez důkladnějšího srovnání – konstatuje, že L. Malý do této činnosti zapadal, ale současně byl výjimečný zejména šíří svých zájmů (s. 80).

V diplomové práci B. Černotíkové nechybí poměrně rozsáhlý seznam pramenů a literatury (s. 81–86, i když práce L. Malého jsou v tomto případě spíše pramenem) a seznam příloh, které tvoří poměrně rozsáhlou část práce (s. 88–138, seznam bohužel neobsahuje odkazy na strany) a zahrnují kromě reprodukcí fotografií či vyobrazení (s. 88–99) i edice několika zajímavých textů včetně vlastní bibliografie nejen vydaných prací, ale i rukopisů (s. 104–111), otázek u učitelské zkoušky způsobilosti (s. 100–101, bohužel není uveden rok), pravidel „Válečné hry“ (s. 134–136) nebo *Provolání městské rady královského horního města Příbrami* z roku 1897 s výzvou k věnování či propůjčení „památostí a vzácností“ pro budoucí muzeum (s. 137–138). Nejobsáhlejší ukáзка pak přibližuje pobyt L. Malého v Paříži na základě jeho nevydaného rukopisu (s. 112–133), i když by mohla obsahovat více vysvětlivek v poznámkovém aparátu.

Edice různých textů, které jsou částečně začleněny i do textu práce, jsou však zpracovány kvalitně. Za velmi zdařilou je možno označit i jazykovou a stylistickou stránku, text je psán velmi čtivě a bez chyb. Ocenění zasluží i struktura práce, rozložení a vyváženost jednotlivých kapitol. Naopak zamrzí, že autorka více nepřihlédla k širšímu historickému kontextu a rezignovala na výraznější postižení mezioborových souvislostí, případně nepřipojila detailnější rozbor textů a prací L. Malého. Současně je třeba přiznat, že šíře aktivit této osobnosti by vydala na rozsáhlejší a časově náročnější práci, a jak již bylo zmíněno, už zvoleným názvem autorka přiznala snahu omezit se na přiblížení nejdůležitějších skutečností, přičemž sama svou práci označila za „prvotní nahlédnutí“, upozornila, že by si „práce Malého zasloužila hlubší studium ohlasů a srovnání s prací dalších podobných osobností“, a vyjádřila naději, že k tomu dojde (s. 80); sice nevysvětlila, zda se o to sama pokusí – ale doufejme, že tato naděje dojde naplnění.

Přes uvedené připomínky představuje diplomová práce Bc. Barbory Černotíkové cenný a zajímavý příspěvek a rozhodně splňuje nároky kladené na tento typ prací, proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 12. června 2018

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.